

Kwaliteit en Veiligheid
Dienst veiligheid van de Consumenten

Veiligheid van Speelterreinen

Veel Voorkomende Vragen
(Frequently Asked Questions)

1	EUROPESE NORMEN (EN) - KONINKLIJK BESLUIT (KB).....	7
1.1	WAT ZIJN DE EUROPESE NORMEN?	7
1.2	WIE MAAKT DE EUROPESE NORMEN?	7
1.3	EN 1176 EN EN 1177: HOE ZIT HET MET AL DIE CIJFERS ?	7
1.4	WAAR VIND IK DE NORMEN?.....	7
1.5	IS ER EEN VERSCHIL TUSSEN DIN, AFNOR EN EN?.....	7
1.6	HOE ZIT HET MET ZAKEN DIE NIET IN DE NORMEN BESCHREVEN STAAN?	7
1.7	WAT GEBEURT ER MET OUDERE SPEELTOESTELLEN MET EEN ANDERE NORM DAN DE EUROPESE NORMEN?.....	7
1.8	WAT IS HET VERSCHIL TUSSEN WETGEVING EN NORMEN?	7
1.9	ZIJN DE EUROPESE NORMEN (EN) 1176 EN 1177 VOOR SPEELTOESTELLEN WETTELIJK VERPLICHT?.....	8
1.10	ZIJN DE KB'S DE TOEPASSING VAN DEZE EUROPESE NORMEN?.....	8
1.11	WAT IS DE BEDOELING VAN DE BIJLAGE BIJ HET KB UITBATING?.....	8
1.12	IS DE WETGEVING VAN VEILIGE SPEELTERREINEN EEN GEWESTELIJKE OF EEN FEDERALE MATERIE?	8
1.13	MOET EEN OPENBAAR BESTUUR DE NORMEN OPLEGGEN BIJ OPENBARE AANBESTEDINGEN?	8
2	RISICOANALYSE	8
2.1	WANNEER MOET DE UITBATER EEN RISICOANALYSE OPSTELLEN?	8
2.2	WANNEER MOET DE UITBATER EEN RISICOANALYSE UITVOEREN?.....	8
2.3	OP WELKE MANIER KAN DE UITBATER EEN RISICOANALYSE UITVOEREN?	8
2.4	KAN EEN RISICOANALYSE DOOR DERDEN WORDEN UITGEVOERD?	9
2.5	KAN DE UITBATER VRIJGESTELD WORDEN VAN EEN RISICOANALYSE VAN HET SPEELTERREIN?.....	9
2.6	WAT IS HET VERSCHIL TUSSEN GEVAAR EN RISICO?.....	9
2.7	MOETEN BESTAANDE SPEELTOESTELLEN GEKEURD WORDEN?.....	9
2.8	HOE LANG BLIJVEN DE SPEELTOESTELLEN EN HET SPEELTERREIN VEILIG NA HET UITVOEREN VAN DE RISICOANALYSE?	9
2.9	KAN DE UITBATER PREVENTIEMAATREGELEN NEMEN DIE AFWIJKEN VAN DE NORM? .	9
2.10	WAT STAAT ER IN HET ONDERHOUDSSHEMA?.....	9

2.11	WAT IS HET VERSCHIL TUSSEN REGELMATIG NAZICHT, ONDERHOUD EN PERIODIEKE CONTROLE?	9
2.12	WAT IS DE MINIMALE FREQUENTIE VAN REGELMATIG NAZICHT VOOR EEN SPEELGELEGENHEID OP EEN KAMPEERTERREIN?.....	10
2.13	MOETEN REPARATIES AAN SPEELTOESTELLEN UITGEVOERD WORDEN MET ORIGINELE ONDERDELEN VAN DE LEVERANCIER?	10
2.14	MAG DE UITBATER ZELF BEPAALDE ONDERDELEN VERVANGEN?.....	10
3	SPEELTOESTELLEN - SPORTTOESTELLEN.....	10
3.1	WAT ZIJN SPEELTOESTELLEN VOLGENS HET KB SPEELTOESTEL?	10
3.2	WANNEER SPREEKT MEN VAN EEN SPORTTOESTEL EN WANNEER VAN EEN SPEELTOESTEL?	10
3.3	IS BIJ ELK SPEELTOESTEL EEN VERKLARING VAN CONFORMITEIT MET DE EUROPESE NORMEN VERPLICHT?	11
3.4	MOETEN ALLE SPEELTOESTELLEN VERANKERD WORDEN IN DE BODEM?	11
3.5	VALLEN BANKEN, EHBO-KASTJES, VUILNISBAKKEN, E.D. OP EEN SPEELTERREIN OOK ONDER KB UITBATING?	11
3.6	WAT MOET ER GEBEUREN MET DE VEILIGHEID VAN VERLICHTINGSPALEN, ELEKTRICITEITSCABINES, ENZ.?	11
3.7	IS EEN “VLIEGENDE HOLLANDER” VEILIG ?.....	12
3.8	ZIJN SKATEPISTES SPORT- OF SPEELTOESTELLEN?	12
3.9	IS EEN FITNESSPARCOURS IN DE BUURT VAN EEN SPEELTERREIN MOGELIJK?.....	12
3.10	IS EEN PONYPARCOURS EEN DEEL VAN EEN SPEELTERREIN?	12
3.11	WAT GEBEURT ER MET ELEKTRISCHE SCHUD- OF WIEBELTOESTELLEN?	12
4	TIJDELIJKE SPEELTOESTELLEN.....	13
4.1	WAT IS EEN TIJDELIJK TOESTEL?.....	13
4.2	WANNEER IS EEN TIJDELIJK TOESTEL EEN SPEELTOESTEL?	13
4.3	WAT IS "TIJDELIJK"?	13
4.4	KUNNEN ER NOG TOESTELLEN WORDEN TENTOONGESTELD OP BEURZEN?.....	13
4.5	MAG DE SCOUTING HAAR "TIJDELIJKE" SPEELTOESTELLEN BLIJVEN BOUWEN?.....	13
4.6	WAT MET EEN TIJDELIJK OPGEBOUWD SPEELTERREIN VB. TIJDENS EEN SCHOOLFEEST? 13	
5	SPEELTERREIN.....	13
5.1	WANNEER SPREEKT MEN VAN EEN SPEELTERREIN?.....	13
5.2	WIE WORDEN BESCHOUWD ALS “SPEELTERREINUITBATERS”?	14

5.3	WAT ZIJN SPEELTERREINEN VOLGENS HET KB UITBATING?.....	14
5.4	IS EEN KLEUTERKLAS OOK EEN SPEELTERREIN?	14
5.5	IS EEN TERREIN ZONDER SPEELTOESTELLEN OOK EEN SPEELTERREIN?	14
5.6	HOE ZIT HET ALS KINDEREN BIJ VRIENDJES THUIS GAAN SPELEN? SPREEKT MEN DAN VAN EEN SPEELTERREIN?	14
5.7	MOETEN DE INITIATIEVEN VOOR BUITENSCHOOLSE OPVANG WAARONDER OOK ONTHAALMOEDERS VOLDOEN AAN DIT KONINKLIJK BESLUIT (KB UITBATING)?	14
5.8	IS EEN SPEELSTRAAT OOK EEN SPEELTERREIN?	15
5.9	WAT KAN (MOET) DE GEMEENTE DOEN AAN SPEELTOESTELLEN DIE GEPLAATST ZIJN DOOR BEWONERS ZELF?	15
5.10	KAN EEN ZWEMBAD OOK EEN SPEELTERREIN ZIJN?.....	15
5.11	WAAR MOET DE UITBATER EEN ONGEVAL MELDEN DAT IN EEN ZWEMBAD GEBEURT? 15	
5.12	WAAR LIGT DE GRENS VAN HET SPEELTERREIN?	15
5.13	HOE WORDT DE GRENS BEPAALD VAN EEN SPEELTERREIN OP EEN NIET-AFGEBAKEND TERREIN?.....	15
5.14	VOOR SPEELTERREINEN EN ALLES WAT ER BEHALVE SPEELTOESTELLEN NOG OPSTAAT ZIJN ER GEEN NORMEN. HOE KAN DE UITBATER DAN INSCHATTEN OF IETS VEILIG IS OF NIET?	15
5.15	IS EEN HOOGTEPARCOURS EEN SPEELTERREIN?.....	16
5.16	ZIJN HONDEN TOEGELATEN OP EEN SPEELTERREIN?	16
6	DE UITBATER	16
6.1	WIE IS DE UITBATER?.....	16
6.2	MOET DE UITBATER OOK DE KOSTEN OP ZICH NEMEN VAN HET LATEN VEILIG MAKEN VAN HET SPEELTERREIN?	16
7	VERANTWOORDELIJKHEID EN AANSPRAKELIJKHEID	17
7.1	WAT IS HET VERSCHIL TUSSEN VERANTWOORDELIJKHEID EN AANSPRAKELIJKHEID?	17
7.2	WIE IS VERANTWOORDELIJK VOOR SPEELTOESTELLEN?	17
7.3	WIE IS VERANTWOORDELIJK ALS DE UITBATER DE INSPECTIES UITBESTEEDT?	17
7.4	HOE KAN DE UITBATER BEWIJZEN DAT HIJ AL HET MOGELIJKE GEDAAN HEEFT VOOR EEN VEILIG SPEELTERREIN?	17
7.5	IN WELKE MATE ZIJN DE UITBATER EN FABRIKANT AANSPRAKELIJK VOOR ONGEVALLLEN DIE ZICH VOORDOEN MET EEN SPEELTOESTEL?	17
7.6	VERPLICHT HET KONINKLIJK BESLUIT (KB UITBATING) EEN VERZEKERING?	17

7.7	DE SCHOOL SPEELPLAATS MET SPEELTOESTELLEN WORDT VERHUURD AAN JEUGDWERKING OF EEN SOCIO-CULTURELE VERENIGING. WIE IS DAN DE UITBATER?.....	17
7.8	WAAR LIGT DE VERANTWOORDELIJKHEID BIJ EEN UITLEENDIENST VAN SPEELTOESTELLEN?	17
7.9	WAT IS VOORZIENBAAR GEBRUIK?	17
8	BORDJES	18
8.1	WAT ZIJN DE VERSCHILLENDE BORDJES OP EEN SPEELTERREIN?	18
8.2	WAT IS EEN ALFANUMERIEKE IDENTIFICATIE?	18
8.3	WELKE BORDJES ZIJN VERPLICHT?	18
8.4	MAG OF MOET DE UITBATER ZIJN TELEFOONNUMMER OP HET BORDJE ZETTEN?	18
8.5	KAN DE UITBATER OP ZIJN SPEELTERREIN KOORDJES AAN KLEDING VERBIEDEN?.....	18
8.6	WAAR STAAT HET BORDJE VAN DE UITBATER IN EEN SCHOOL OF BIJ ONTHAALMOEDERS?	18
8.7	IN WELKE TAAL MOET EEN TEKST GESCHREVEN ZIJN?	18
8.8	MOGEN ER NOG BORDJES STAAN ZOALS "HET BESTUUR IS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR GEBEURLIJKE ONGEVALLLEN"?	18
9	LOGBOEK	19
9.1	MOET DE UITBATER EEN ADMINISTRATIE BIJHOUDEN?	19
9.2	IS EEN LOGBOEK VERPLICHT?	19
10	MELDINGSPLICHT	19
10.1	OP WELKE MANIER MOET DE UITBATER DE MELDINGSPLICHT VERVULLEN?	19
10.2	WIE KAN MELDEN?	19
10.3	WIE MOET MELDEN?	19
10.4	WAT MOET DE UITBATER MELDEN, WAT NIET?	19
10.5	WAT IS HET NUT/DOEL VAN DE MELDINGSPLICHT?	19
11	KEURING VAN DE TOESTELLEN	20
11.1	IS EEN VERKLARING VAN OVEREENSTEMMING MET DE NORM NOODZAKELIJK?	20
11.2	WAT DOE JE MET TOESTELLEN DIE GOEDGEKEURD ZIJN VOLGENS EEN OUDE NORM?	20
11.3	WAT STAAT ER IN DE HANDLEIDING VAN EEN SPEELTOESTEL?	20
11.4	MOGEN SPEELTOESTELLEN EEN CE-MARKERING DRAGEN?	20
11.5	KUNNEN ONTHAALMOEDERS OF KINDERDAGVERBLIJVEN SPEELTOESTELLEN MET EEN CE-MARKERING PLAATSEN?	20

12	OVERHEID - KEURINGSINSTELLINGEN	20
12.1	WORDEN ER PREVENTIEVE TOEZICHTACTIES UITGEVOERD DOOR DE OVERHEID?	20
12.2	HOE GROOT IS DE KANS OP EEN BEZOEK VAN EEN INSPECTEUR?	20
12.3	KUNNEN ER STRAFFEN WORDEN GEGEVEN?	20
12.4	WORDT ER NA ELKE MELDING EEN BEZOEK GEBRACHT DOOR EEN INSPECTEUR?	21
12.5	KAN EEN BEZOEK AANGEVRAAGD WORDEN DOOR EEN OUDER?	21
12.6	ZIJN ER "ERKENDE" INSTELLINGEN VOOR HET KEUREN VAN SPEELTERREINEN?	21
12.7	WAT IS EEN GEACCREDITEERDE INSTELLING?	21
12.8	MOGEN BUITENLANDSE KEURINGSINSTELLINGEN IN BELGIË SPEELTERREINEN CONTROLLEREN?	21
13	ONDERGROND	21
13.1	WAT IS DE BEDOELING VAN EEN VALDEMPENDE ONDERGROND?	21
13.2	WAT IS HET UITGANGSPUNT VOOR EEN VALDEMPENDE ONDERGROND?	21
13.3	WAT IS DE HIC-WAARDE?	21
13.4	MOET ER ONDER ALLE SCHOMMELS ZAND LIGGEN?	22
13.5	WAT ZIJN DE VOOR- EN NADELEN VAN RUBBERTEGELS?	22
13.6	MAG EEN RUBBEREN RINGMAT ONDER EEN SCHOMMEL WORDEN GELEGD OM HET UITSLIJTEN VAN DE ONDERGROND TEGEN TE GAAN?	22

Wet: wet van 9 februari 1994 betreffende de veiligheid van producten en diensten
KB speeltoestel: koninklijk besluit betreffende de veiligheid van speeltoestellen
KB uitbating: koninklijk besluit betreffende de uitbating van speeltoestellen

1 Europese Normen (EN) - Koninklijk Besluit (KB)

1.1 Wat zijn de Europese Normen?

De Europese normen zijn technische richtlijnen die een bepaald veiligheidsniveau beschrijven. Ze houden rekening met onder andere de verbindingen, openingen en materialen van speeltoestellen evenals de ondergrond en de ruimte rond de toestellen.

1.2 Wie maakt de Europese Normen?

De Europese Normen worden samengesteld door de Europese normencommissie (CEN). CEN maakt de technische richtlijnen voor onder andere speeltoestellen en is te bereiken via het Belgische Instituut voor Normalisatie. U kunt er ook terecht voor vragen en informatie.

1.3 EN 1176 en EN 1177: hoe zit het met al die cijfers ?

De afkorting EN staat voor Europese norm en het cijfer erachter is het volgnummer.

EN 1176 heeft betrekking op de normen voor speeltoestellen en is (voorlopig) in 7 stukken onderverdeeld. Deel 1 bevat algemene eisen voor alle speeltoestellen. In de delen 2 tot en met 6 worden aanvullende eisen voor specifieke toestellen behandeld.

EN 1177 slaat op de gebruikte bodemmaterialen.

Deze normen bevatten in verband met de veiligheid veel gedetailleerder omschrijvingen dan de KB's. Daarom hanteren producenten en keuringsinstanties graag deze normen.

Ook voor uitbaters is een deel van de normen interessant: de Europese norm EN 1176 deel 7 gaat over de plaatsing, de controle, het onderhoud en het gebruik van een speeltoestel. De andere delen zijn voor uitbaters veel minder interessant, tenminste als ze niet zelf een toestel bouwen.

1.4 Waar vind ik de normen?

Normen worden in België enkel verkocht door het Belgische Instituut voor Normalisatie (BIN). De normen kunnen ter plaatse gratis geraadpleegd worden.

1.5 Is er een verschil tussen DIN, AFNOR en EN?

Er is geen verschil meer tussen deze normen:

Duitsland: DIN 1176 en DIN 1177;

Frankrijk: AFNOR 1176 en AFNOR 1177;

Europa: EN 1176 en EN 1177.

1.6 Hoe zit het met zaken die niet in de normen beschreven staan?

Normen zijn pas hanteerbaar als ze bestaan. Als de normen bijvoorbeeld een bepaald gevaarsaspect niet behandelen, dan moet voor dit gevaar een risicoanalyse opgemaakt worden.

1.7 Wat gebeurt er met oudere speeltoestellen met een andere norm dan de Europese Normen?

Deze toestellen moeten nagekeken worden. Voor alle afwijkende punten met de huidige normen moet er een risicoanalyse uitgevoerd worden.

1.8 Wat is het verschil tussen wetgeving en normen?

Een eerste verschil is dat de wetgeving door de overheid vastgesteld is en normen gezamenlijk door belanghebbenden zijn geschreven.

Verder is iedereen verplicht aan de wettelijke verplichtingen te voldoen. De normen daarentegen zijn instrumenten bedoeld om de uitbater of de fabrikant te helpen bij het veilig maken. Ze mogen dan ook gebruikt worden om aan te tonen dat iets veilig is.

1.9 Zijn de Europese normen (EN) 1176 en 1177 voor speeltoestellen wettelijk verplicht?

Deze Europese normen zijn NIET wettelijk verplicht en dus mag ervan afgeweken worden. Het Koninklijk Besluit (KB speeltoestel) legt een bepaald veiligheidsniveau op maar het KB speeltoestel verplicht de overeenkomst met een norm NIET. Als de EN gevolgd wordt, dan voldoet dat toestel aan het veiligheidsniveau, voor de desbetreffende gevaarsaspecten.

1.10 Zijn de KB's de toepassing van deze Europese Normen?

Nee, de KB's leggen wel een bepaald veiligheidsniveau op maar zijn geen toepassing van de EN. Als de uitbater de normen volgt, dan voldoet dat toestel aan het veiligheidsniveau voor de desbetreffende gevaarsaspecten. Als hij de normen niet volgt, dan moet hij aan de hand van een risicoanalyse kunnen aantonen dat hij minstens hetzelfde veiligheidsniveau bereikt. De uitbater is niet verplicht om de Europese Normen te volgen maar wel om het KB UITBATING toe te passen.

1.11 Wat is de bedoeling van de bijlage bij het KB uitbating?

De bijlage bij het KB uitbating is geen verduidelijking van de Europese Normen. De bijlage is een hulp voor de uitbater bij het uitvoeren van de risicoanalyse. Het geeft ook aan waar mogelijke gevaren kunnen zitten. Aan de hand van de gevaren kan de uitbater beslissen of het speeltoestel en de speeltoestellen veilig zijn.

1.12 Is de wetgeving van veilige speeltoestellen een gewestelijke of een federale materie?

De KB's zijn uitvoeringsbesluiten van de wet van 9 februari 1994 betreffende de veiligheid van producten en diensten, die een federale wet is. De besluiten zijn dus van toepassing op het ganse grondgebied van België.

1.13 Moet een openbaar bestuur de normen opleggen bij openbare aanbestedingen?

Nee, want wettelijk is het niet verplicht om de normen te volgen. Er worden minimale voorwaarden opgelegd. Een openbaar bestuur kan wel als klant voor de aankoop van speeltoestellen meer eisen stellen dan wat wettelijk verplicht is.

2 Risicoanalyse

2.1 Wanneer moet de uitbater een risicoanalyse opstellen?

Alle toestellen die gekeurd zijn volgens de Europese Normen (EN) moeten geen risicoanalyse ondergaan voor de desbetreffende gevaarsaspecten. Alle andere speeltoestellen moeten wel een risicoanalyse ondergaan.

Er zijn geen Europese Normen voor speeltoestellen. Dat wil dus zeggen dat de uitbater altijd een risicoanalyse van het speeltoestel moet maken. Dus ook een speeltoestel met speeltoestellen die allemaal voldoen aan de EN, moet een risicoanalyse ondergaan.

2.2 Wanneer moet de uitbater een risicoanalyse uitvoeren?

De uitbater hoeft slechts één risicoanalyse uit te voeren. Het moet dus niet jaarlijks worden herhaald. Tijdens de periodieke controle wordt wel verondersteld een update van deze risicoanalyse te doen.

Indien echter nieuwe toestellen worden geplaatst, een nieuwe lay-out ontstaat, ingrijpende wijzigingen gebeuren (terrein, toestel, type uitbating), dan moet de uitbater een aangepaste risicoanalyse uitvoeren.

2.3 Op welke manier kan de uitbater een risicoanalyse uitvoeren?

Er bestaat veel literatuur over risicoanalyse. Zo is er de Europese norm EN 1050, waarin een technische uitleg over de risicoanalyse staat. Een eenvoudige uitleg over het uitvoeren van een risicoanalyse

staat ook beschreven in het handboek rond veiligheid van speeltoestellen van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie.

2.4 Kan een risicoanalyse door derden worden uitgevoerd?

Ja, zelfs al wordt een risicoanalyse uitgevoerd door derden, de uitbater blijft in de eerste plaats verantwoordelijk voor de uitgevoerde analyse.

2.5 Kan de uitbater vrijgesteld worden van een risicoanalyse van het speeltoestel?

Nee, omdat er geen Europese Normen voor speeltoestellen zijn. Dat wil dus zeggen dat de uitbater altijd een risicoanalyse van het speeltoestel moet maken.

2.6 Wat is het verschil tussen gevaar en risico?

Een gevaar is een mogelijke bron van fysiek letsel of aantasting van de gezondheid. Een gevaar ligt aan de oorsprong van een risico.

Een risico is de kans dat er schade optreedt rekening houdend met de omvang van de schade.

Een voorbeeld: eenzelfde speeltoestel wordt op twee verschillende plaatsen geïnstalleerd, op een school en op een speeltoestel van een woonwijk. Het toestel op school zal maar enkele uren per dag gebruikt worden door veel kinderen tegelijkertijd. Het toestel in de woonwijk zal meerdere uren per dag gebruikt worden door enkele kinderen. Bij het toestel op school is het risico groter omdat de kans op schade groter is.

2.7 Moeten bestaande speeltoestellen gekeurd worden?

De uitbater moet (laten) controleren of een speeltoestel veilig is. Dit hoeft geen keuring door derden te zijn, de uitbater kan dit zelf doen. Hij kan deze controle ook toevertrouwen aan gespecialiseerde firma's die bestaande speeltoestellen "keuren" en advies geven over de veiligheid ervan.

2.8 Hoe lang blijven de speeltoestellen en het speeltoestel veilig na het uitvoeren van de risicoanalyse?

Eigenlijk is een risicoanalyse een momentopname. Het toestel en het speeltoestel blijven in principe veilig zolang er niets verandert aan het concept en zolang het toestel en het terrein onderhouden worden. Omdat de situatie kan veranderen worden in de Europese norm 1176 deel 7 en in het KB uitbating regelmatig nazicht, onderhoud en periodieke controles voorgeschreven.

2.9 Kan de uitbater preventiemaatregelen nemen die afwijken van de norm?

De Europese normen zijn NIET wettelijk verplicht en dus mag ervan afgeweken worden. De KB's leggen een bepaald veiligheidsniveau op maar verplichten de overeenkomst met een norm NIET.

Een voorbeeld: de zeshoekschommel heeft een overlapping van de valzones binnen de zeshoek. Als preventiemaatregel kan de uitbater banden aanbrengen op de zitvlakken zodat naar voor afspringen quasi onmogelijk wordt.

2.10 Wat staat er in het onderhoudsschema?

In het schema staat duidelijk op welk moment de uitbater het regelmatig nazicht, het onderhoud en de periodieke controles plant en uitvoert.

2.11 Wat is het verschil tussen regelmatig nazicht, onderhoud en periodieke controle?

De frequentie van het regelmatig nazicht, het onderhoud en de periodieke controles zijn afhankelijk van de risicoanalyse en de situatie van het speeltoestel. De uitbater kan het best rekening houden met de Europese Normen en de informatie van de fabrikant. De hierna vermelde periodes zijn relatief en eerder indicatief.

Regelmatig nazicht gebeurt best dagelijks of wekelijks met de bedoeling het speeltoestel en de toestellen na te kijken op de gevolgen van intensief gebruik, vandalisme of weersomstandigheden. De uitbater dient vooral te letten op netheid, bodemafwerking, ontbrekende delen, scherpe hoeken,...

Het onderhoud gebeurt elke maand of elk trimester. Dan wordt de correcte werking, de stabiliteit en de algemene slijtage van het speeltoestel gecontroleerd.

De periodieke controle gebeurt jaarlijks en is bedoeld om het algemeen veiligheidsniveau van het speeltoestel, de toestellen, de funderingen en de bodem na te kijken. De uitbater zal ook nagaan of er roestvorming of houtrot is en of er herstellingen nodig zijn,...

2.12 Wat is de minimale frequentie van regelmatig nazicht voor een speelgelegenheid op een kampeerterrein?

Dit is niet zomaar te beantwoorden want dit is onder andere afhankelijk van de geplaatste speeltoestellen, de gebruiksintensiteit van de toestellen en de omgeving.

Het is aangeraden om te starten met een hoge frequentie (b.v. dagelijks) en die langzaam af te bouwen tot de frequentie die voor dat terrein geschikt blijkt te zijn.

2.13 Moeten reparaties aan speeltoestellen uitgevoerd worden met originele onderdelen van de leverancier?

De KB's leggen hierover geen verplichtingen op aan de uitbater. Het is wel mogelijk dat garantiebepalingen vervallen op het moment dat de uitbater andere materialen gebruikt.

2.14 Mag de uitbater zelf bepaalde onderdelen vervangen?

De KB's leggen hierover geen verplichtingen op aan de uitbater. Het is mogelijk dat garantiebepalingen vervallen op het moment dat de uitbater kiest in eigen beheer reparaties uit te voeren.

3 Speeltoestellen - sporttoestellen

3.1 Wat zijn speeltoestellen volgens het KB speeltoestel?

Volgens het KB speeltoestel behoren tot de speeltoestellen: een schommel, een glijbaan, een zandbak, een wipplank, maar ook een ballenbad, go-karts, mini-pedalo's, een springkasteel, "skateboard" toestellen, glijbanen in zwembaden ...

3.2 Wanneer spreekt men van een sporttoestel en wanneer van een speeltoestel?

Om te bepalen of iets een speeltoestel is, dient men naar de definitie te kijken. Maar als de toestellen zich op een speeltoestel bevinden, is het zelfs niet relevant om te weten of het gaat om speeltoestellen. Het volledige speeltoestel met alle toestellen erop moet veilig zijn ongeacht de definitie.

Definitie speeltoestel:

- product bestemd voor vermaak of ontspanning;
- ontworpen of bestemd om te worden gebruikt door personen die de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt;
- waarbij uitsluitend gebruik wordt gemaakt van zwaartekracht of van fysieke kracht van de mens;
- collectief gebruik;
- tijdelijk of blijvend.

Toestellen bedoeld voor volwassenen vallen niet onder de KB's. Alle toestellen die niet de bedoeling hebben dat kinderen erop spelen zijn geen speeltoestellen (verlichtingspalen, bankjes, ...).

Definitie sporttoestel:

Een sporttoestel is een toestel waarvoor speciale "sport"-normen zijn vastgelegd. De normen voor sporttoestellen zijn te verkrijgen bij het Belgisch Instituut voor Normalisatie.

OPGELET:

Als sporttoestellen of andere toestellen op een speelterrein worden geplaatst, kunnen deze als speeltoestellen beschouwd worden. In dat geval zijn ze onderhevig aan de bepaling van het Koninklijk Besluit betreffende veilige speelterreinen en speeltoestellen.

Samengevat: een sporttoestel is een speeltoestel indien het voldoet aan de eigen norm voor sporttoestellen, maar een sporttoestel wordt een speeltoestel en valt dus onder het KB uitbating indien het:

- midden op een speelterrein is geplaatst;
- geen duidelijke afscheiding heeft met de andere speeltoestellen;
- gebruikt wordt door de kinderen als speeltoestel om op te spelen;
- niet echt bedoeld is om er “echte” sportactiviteiten mee te ontwikkelen.

Een sporttoestel kan dus wel op een speelterrein staan en ook als sporttoestel worden beschouwd indien:

- er wel een duidelijke afscheiding is met de andere speeltoestellen (door omheining of in de ruimte);
- het gebruikt wordt om effectief te sporten.

Een belangrijk hulpmiddel om deze toch wel wazige zone te onderscheiden is OBSERVATIE van de kinderen. Op welke manier maken zij gebruik van het speelterrein en gebruiken zij de voor sport bedoelde toestellen eigenlijk als speeltoestel?

Indien kinderen het sporttoestel inderdaad gebruiken als speeltoestel, dan moet de uitbater:

- ofwel het sporttoestel als een speeltoestel bekijken en dan moet het voldoen aan het KB uitbating;
- ofwel door inplanting en afscheidingen duidelijk maken dat het een sporttoestel is en ervoor zorgen dat kinderen het ook op die manier gaan bekijken. Dan valt het sporttoestel niet onder het KB uitbating, wel onder de wet. Deze toestellen moeten hoe dan ook veilig zijn.

3.3 Is bij elk speeltoestel een verklaring van conformiteit met de Europese Normen verplicht?

Neen, dat hoeft niet. De uitbater kan wel best een toestel kopen met zo'n verklaring, omdat hij dan geen risicoanalyse meer moet uitvoeren voor dat toestel.

3.4 Moeten alle speeltoestellen verankerd worden in de bodem?

De eventuele verankering van een speeltuig vloeit voort uit veiligheids- of andere overwegingen. De definitie van speeltuigen stelt zelfs niet dat een speeltoestel op één plaats moet blijven staan. Verplaatsbare speeltoestellen zijn dus ook mogelijk.

3.5 Vallen banken, EHBO-kastjes, vuilnisbakken, e.d. op een speelterrein ook onder KB uitbating?

Alle toestellen en infrastructuur op een speelterrein dienen veilig te zijn in functie van het voorzienbaar gebruik. Het fundamentele verschil tussen speeltoestellen en andere toestellen is dat speeltoestellen moeten voorzien zijn van een unieke alfanumerieke identificatie.

Hier geldt de regel van het gezond verstand.

3.6 Wat moet er gebeuren met de veiligheid van verlichtingspalen, elektriciteitscabines, enz.?

Gezond verstand zegt dat deze toestellen niet bedoeld zijn als speeltoestellen. Ze moeten dus ook niet voldoen aan de specifieke technische veiligheidsnormen van speeltoestellen. Bij voorzienbaar gebruik van deze objecten mogen geen onaanvaardbare risico's ontstaan. Sommige toestellen en installaties die op een speelterrein aanwezig zijn moeten eventueel voldoen aan verdere specifieke wetgeving zoals het Algemeen Reglement voor Elektrische Installaties (AREI).

3.7 Is een “Vliegende Hollander” veilig ?

Een “Vliegende Hollander” is een speeltoestel dat in principe nog geplaatst mag worden, maar dat technisch zeer moeilijk veilig te maken is.

Wat is er onveilig aan een “Vliegende Hollander”?

- de vaste staven (ophanging);
- de zeer grote massa in beweging die heel traag tot stilstand komt.

Mogelijke preventiemaatregelen:

- Technisch:
  - de meest drastische maatregel is het verwijderen van het toestel;
  - er kunnen ook veren bevestigd worden aan de scharnierpunten, zodat de kracht van het toestel vermindert;
- Organisatorisch:
  - een afsluiting plaatsen met slechts één toegangsmogelijkheid tot het toestel;
- Informatie:
  - een bordje plaatsen met de vermelding "Niet op- of afstappen tijdens het schommelen";
- Toezicht:
  - altijd iemand toezicht laten houden bij het toestel.

3.8 Zijn skatepistes sport- of speeltoestellen?

Skate-installaties die op een speelterrein staan of die duidelijk bedoeld zijn voor spel en niet voor (georganiseerde) sport zijn te beschouwen als speeltoestellen volgens de wetgeving. De veiligheid ervan moet dus gegarandeerd worden.

Let op, veilig gebruik van skatepistes impliceert persoonlijke beschermmiddelen (PBM's) die eventueel beschikbaar dienen te zijn.

PBM's moeten ter plaatse beschikbaar zijn indien het gaat over een professioneel uitgebaat terrein of een commercieel uitgebaat terrein.

PBM's moeten niet beschikbaar zijn indien het gaat over speelterreintjes, wijkspeelpleintjes, e.d. Er moet dan wel ergens vermeld worden, dat PBM's verplicht zijn voor de veiligheid. Dit kan op een uithangbord, door middel van een infocampagne in de buurt,...

3.9 Is een fitnessparcours in de buurt van een speelterrein mogelijk?

De toestellen van een fitnessparcours zijn in principe geen speeltoestellen. Indien ze zich echter op een speelterrein bevinden moeten ze wel degelijk veilig zijn.

Indien er verwarring mogelijk is tussen toestellen van het parcours en speeltoestellen dan kunnen de fitnessstoestellen worden beschouwd als speeltoestellen en moeten ze dus voldoen aan de veiligheidsnormen voor speeltoestellen.

3.10 Is een ponyparcours een deel van een speelterrein?

Neen, een vast parcours met pony's is geen speelterrein en ook geen speeltoestel. Er wordt een andere kracht gebruikt dan de zwaartekracht of de menselijke kracht, namelijk dierlijke kracht.

3.11 Wat gebeurt er met elektrische schud- of wiebeltoestellen?

De elektrische schud- en wiebeltoestellen voor kleine kinderen, die meestal geactiveerd worden door middel van een muntstuk zijn géén speeltoestellen aangezien ze elektrisch aangedreven worden.

4 Tijdelijke speeltoestellen

4.1 Wat is een tijdelijk toestel?

Een tijdelijk toestel is een toestel dat gedurende een bepaalde periode wordt geplaatst, opgebouwd en na deze bepaalde periode terug wordt afgebroken.

4.2 Wanneer is een tijdelijk toestel een speeltoestel?

De tijdelijke toestellen die onder de toepassing van het KB uitbating vallen:

- moeten onder toezicht staan;
- moeten terug worden afgebroken.

Er wordt geen absolute termijn gegeven waarbinnen het toestel terug afgebroken moet worden.

Tijdelijke toestellen die niet onder de toepassing van het Koninklijk Besluit vallen:

- zijn door kinderen als element van hun spel gemaakt;
- zijn voor een bepaalde periode opgebouwd;
- mogen niet door buitenstaanders worden gebruikt.

Dit zijn dan vooral de bouwspeelplaatsen en de jeugdwerkingen. Alhoewel deze toestellen niet als speeltoestellen worden beschouwd, maken ze wel deel uit van het speelterrein en dienen aldus veilig te zijn. Ze vallen ook onder de verantwoordelijkheid van de uitbater.

Dit geldt dus niet voor zelfgemaakte speeltoestellen door volwassenen. Deze speeltoestellen zijn natuurlijk niet verboden, maar het zijn wel degelijk speeltoestellen in de zin van dit besluit.

4.3 Wat is "tijdelijk"?

Er is geen absolute termijn gegeven voor een tijdelijk speeltoestel. Het moet duidelijk zijn wanneer het speeltoestel terug wordt afgebroken. Dat kan een exacte datum zijn, maar ook het einde van een bepaalde periode (bijvoorbeeld na de zomer, na de zomervakantie).

4.4 Kunnen er nog toestellen worden tentoongesteld op beurzen?

Ja, maar bij deze demonstraties moeten alle veiligheidsmaatregelen worden genomen om de veiligheid van de personen te waarborgen. Als de speeltoestellen niet in overeenstemming zijn met de wetgeving, moet dat duidelijk worden vermeld in de taal of talen van het gebied.

4.5 Mag de scouting haar "tijdelijke" speeltoestellen blijven bouwen?

Ja want in teamverband gebouwde speeltoestellen voor de scouting zijn te vergelijken met de speeltoestellen die op bouwspeelplaatsen worden gebouwd. Als het doel is de speeltoestellen gezamenlijk (onder toezicht) te bouwen, er even mee te spelen (voor een dag of een weekend) en daarna weer af te breken, dan vallen deze speeltoestellen niet onder de werking van dit besluit.

4.6 Wat met een tijdelijk opgebouwd speelterrein vb. tijdens een schoolfeest?

Dit wordt een speelterrein en dus valt het onder de toepassing van het KB uitbating.

De regel van het gezond verstand geldt hier echter des te meer. Alles wat men doet of aanbiedt, ook op een schoolfeest, moet veilig zijn.

5 Speelterrein

5.1 Wanneer spreekt men van een speelterrein?

Elk publiek terrein met minstens één speeltoestel is een speelterrein en valt dus onder het KB uitbating. Een publiek terrein is een terrein dat omwille van zijn functie en uitbating toegankelijk is voor publiek. Privé-clubs met een speelterrein vallen dus ook onder de bepalingen van het KB uitbating.

5.2 Wie worden beschouwd als “speelsterreinitbaters”?

De uitbater is diegene die het terrein rechtstreeks aanbiedt aan de gebruikers. Hij is verantwoordelijk voor het veilig maken van het terrein en hij moet er tevens voor zorgen dat zijn speelterrein voldoet aan de wetgeving.

Als speelsterreinitbaters worden dus beschouwd de verantwoordelijke, de beheerder, de uitbater, de directeur of de gerant van:

- een taverne, café, restaurant (horeca) met speeltoestellen;
- recreatieverblijven;
- winkelketens (ballenbad);
- indoorspeeltuinen;
- scholen;
- gemeentelijke speelsterreinen;
- kinderdagverblijven;
- initiatieven voor buitenschoolse opvang;
- campings;
- jeugdclubs;
- sportclubs;
- speelpleinwerking;
- hotels;
- zwembaden met spelinfrastructuur;
- ...

5.3 Wat zijn speelsterreinen volgens het KB uitbating?

Elke speelruimte met tenminste één speeltoestel is een speelterrein. Volgende terreinen worden allemaal als speelsterreinen beschouwd: binnenspeelsterreinen, speelsterreinen zonder afdak, zonder omheining, met omheining, kleuterklas met speeltoestellen, ...

5.4 Is een kleuterklas ook een speelterrein?

Ja, aangezien een kleuterklas deel uitmaakt van een school en er dus zeker een ruimte met speeltoestellen is. In de kleuterklas wordt ook altijd onder toezicht gespeeld.

5.5 Is een terrein zonder speeltoestellen ook een speelterrein?

Neen, hierover is het KB uitbating zeer duidelijk. Er moet minstens één speeltoestel aanwezig zijn om van een terrein een speelterrein te maken.

5.6 Hoe zit het als kinderen bij vriendjes thuis gaan spelen? Spreekt men dan van een speelterrein?

Neen, want een privé-tuin wordt niet plots een publiek speelterrein omdat er andere kinderen komen spelen. In dit geval gaat het over het individueel gebruik van speeltoestellen en dat valt niet onder het KB uitbating.

5.7 Moeten de initiatieven voor buitenschoolse opvang waaronder ook onthaalmoeders voldoen aan dit Koninklijk Besluit (KB uitbating)?

Een eenvoudig speeltoestel bij een onthaalmoeder zorgt ervoor dat het een speelterrein wordt. Ze vallen dus onder de toepassing van dit KB uitbating. Let op, in het geval van onthaalmoeders kan men ervan uitgaan dat er continu toezicht is. De norm gaat ervan uit dat speeltoestellen veilig genoeg zijn

om zonder toezicht te kunnen gebruikt worden. Voor de praktische invulling werd een brochure gemaakt door Kind en Gezin.

5.8 Is een speelstraat ook een speelterrein?

Als een straat wordt afgesloten en er speeltoestellen worden geplaatst, dan is het wel degelijk een tijdelijk speelterrein. Alle bepalingen van het KB uitbating moeten dus nageleefd worden.

5.9 Wat kan (moet) de gemeente doen aan speeltoestellen die geplaatst zijn door bewoners zelf?

Als de speeltoestellen reeds in gebruik waren voor de publicatie van het KB uitbating moet de gemeente (mits ze eigenaar of uitbater is van het terrein) ervoor zorgen dat de toestellen veilig zijn en dat het nodige onderhoud gebeurt. De gemeente zal ook een logboek moeten opstellen.

5.10 Kan een zwembad ook een speelterrein zijn?

Ja, dat kan maar niet met de gewone uitrusting van een zwembad. De aanwezigheid van een springplank en startblokken maakt van een zwembad geen speelterrein.

Daarentegen zijn zwembaden met glijbanen wel speelsterreinen want glijbanen zijn speeltoestellen. Ook een plonsbad met enkele speeltoestelletjes valt onder het Koninklijk Besluit (KB uitbating). Zo'n zwembad moet dus voldoen aan de normen voor een zwembad als sportinfrastructuur én aan het KB voor veilige speelsterreinen. Dat houdt in dat de uitbater voor de glijbaan ook een risicoanalyse moet uitvoeren en een onderhoudsschema moet opstellen.

5.11 Waar moet de uitbater een ongeval melden dat in een zwembad gebeurt?

Als er een ernstig ongeval of incident gebeurt in een zwembad (als speelterrein), dan moet de uitbater dit melden aan het Centraal Meldpunt voor Producten van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie.

5.12 Waar ligt de grens van het speelterrein?

De grens bepalen van een speelterrein is niet altijd even gemakkelijk. In sommige gevallen wordt het speelterrein fysiek begrensd door omheiningen, hagen en dergelijke. Veelal is er echter geen duidelijke afbakening.

Hoe het ook zij de valruimte en de toestelruimte maken deel uit van het speelterrein. De ruimte tussen de verschillende toestellen normaal gezien ook. Daarenboven kan het nuttig zijn om te kijken naar het spel van de aanwezige kinderen om te zien welke ruimte zij spontaan benutten bij hun spel.

5.13 Hoe wordt de grens bepaald van een speelterrein op een niet-afgebakend terrein?

Hier gelden de regels van de natuurlijke afbakening of de psychologisch grens. Weeral geldt de regel van het gezond verstand.

Als uit observatie blijkt dat kinderen dit nabijgelegen of aanpalende terrein ook als speelterrein gebruiken, vanuit het speelterrein, moet de uitbater

- ofwel een duidelijke afscheiding maken;
- ofwel het andere terrein veilig maken, want dan behoort het ook tot het speelterrein.

5.14 Voor speelsterreinen en alles wat er behalve speeltoestellen nog opstaat zijn er geen normen. Hoe kan de uitbater dan inschatten of iets veilig is of niet?

Voor speelsterreinen op zich bestaan er geen normen, maar er zijn wel normen voor:

- de vrije valruimte;
- de valdemping;
- de inplanting van speeltoestellen ten opzichte van elkaar (minimumafstanden).

Inplantingnormen voor vuilnisbakken en banken ten opzichte van de speeltoestellen zijn er niet. Evenmin als normen voor de juiste inplanting van specifieke speeltoestellen. Gebruik hiervoor de Checklist uit het handboek “Veiligheid van Speeltoestellen”.

5.15 Is een hoogterparcours een speeltoestel?

Een hoogterparcours dat bedoeld is voor volwassenen, is geen speeltoestel. Het valt onder de toepassing van het koninklijk besluit houdende reglementering van de organisatie van actieve ontspannings-evenementen.

5.16 Zijn honden toegelaten op een speeltoestel?

Honden (en andere huisdieren) kunnen worden toegelaten op een speeltoestel. Er mag evenwel geen verwarring mogelijk zijn tussen een zandbak en een hondentoilet.

6 De uitbater

6.1 Wie is de uitbater?

De uitbater is degene die het terrein rechtstreeks aanbiedt aan de gebruikers. Hij is verantwoordelijk voor het veilig maken van het terrein en hij moet er tevens voor zorgen dat zijn speeltoestel voldoet aan de wetgeving.

Als speeltoesteluitbaters worden dus beschouwd de verantwoordelijke, de beheerder, de uitbater, de directeur of de gerant van:

- een taverne, café, restaurant (horeca) met speeltoestellen;
- recreatieverblijven;
- winkelketens (ballenbad);
- indoorspeeltoestellen;
- scholen;
- gemeentelijke speeltoestellen;
- kinderdagverblijven;
- initiatieven voor buitenschoolse opvang;
- campings;
- jeugdclubs;
- sportclubs;
- speelpleinwerking;
- hotels;
- zwembaden met spelinfrastructuur;
- ...

6.2 Moet de uitbater ook de kosten op zich nemen van het laten veilig maken van het speeltoestel?

Indien de uitbater tevens de eigenaar is dan moet hij inderdaad zelf de kosten dragen van het veilig maken van zijn speeltoestel.

In het geval de uitbater geen eigenaar is dan is het contract tussen de eigenaar en de uitbater bepalend.

7 Verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid

7.1 Wat is het verschil tussen verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid?

De uitbater is verantwoordelijk voor het veilig maken van zijn speeltoestel. Indien er toch ongevallen gebeuren, wordt er nagekeken wie daarvoor aansprakelijk is. Dit wordt geregeld door het Burgerlijk wetboek artikel 1382 en volgende.

7.2 Wie is verantwoordelijk voor speeltoestellen?

Op het ogenblik van de verkoop is de verkoper (fabrikant of importeur) verantwoordelijk voor de veiligheid van het toestel, zowel voor het ontwerp als de fabricage ervan. Tijdens het gebruik van de toestellen is de uitbater verantwoordelijk voor de veiligheid.

7.3 Wie is verantwoordelijk als de uitbater de inspecties uitbesteedt?

Het besluit bepaalt dat degene die het speeltoestel aanbiedt, dus de uitbater verantwoordelijk is voor de veiligheid. De uitbater zal aansprakelijk gesteld worden bij vastgestelde tekortkomingen ook al gebeurde de controle door derden. Hoe hij de eventuele schadevergoeding op de instantie die de controle uitvoerde kan verhalen, wordt geregeld via het burgerlijk wetboek artikel 1382 en volgende.

7.4 Hoe kan de uitbater bewijzen dat hij al het mogelijke gedaan heeft voor een veilig speeltoestel?

De uitbater moet een correcte administratie bijhouden. Alle gegevens over de risicoanalyse, preventiemaatregelen, inspecties en onderhoud moeten erin vermeld zijn. Daaruit zal blijken dat de uitbater al het mogelijke heeft gedaan voor een veilig speeltoestel.

7.5 In welke mate zijn de uitbater en fabrikant aansprakelijk voor ongevallen die zich voordoen met een speeltoestel?

Een benadeelde kan een burgerrechtelijke procedure instellen. Daarbij kunnen zowel de uitbater als de fabrikant aansprakelijk gesteld worden. Het ligt voor de hand dat bij het gerechtelijk onderzoek getoetst wordt of de uitbater en/of de fabrikant zich aan de bestaande regelgeving heeft gehouden.

7.6 Verplicht het Koninklijk Besluit (KB uitbating) een verzekering?

Het KB voorziet geen verplichte verzekering, maar een verzekering wordt wel sterk aangeraden.

7.7 De schoolspeelplaats met speeltoestellen wordt verhuurd aan jeugdwerking of een socio-culturele vereniging. Wie is dan de uitbater?

Beide partijen moeten goede afspraken maken over het nazicht, onderhoud, melden van gebreken enz. Deze afspraken kunnen in een contract worden vastgelegd. De uitbater is degene die het speeltoestel rechtstreeks aanbiedt aan de gebruikers. De uitbater kan verschillen afhankelijk van het contract en de periode van huren. De beide partijen moeten hier duidelijk stellen wie de uitbater is.

7.8 Waar ligt de verantwoordelijkheid bij een uitleendienst van speeltoestellen?

De uitleendienst is verantwoordelijk voor de veiligheid van de speeltoestellen. De uitlener is verantwoordelijk voor de veiligheid tijdens het gebruik van de toestellen.

7.9 Wat is voorzienbaar gebruik?

Denk aan uw eigen kindertijd of KIIK naar de spelende kinderen.

Voorzienbaar gebruik is NIET hetzelfde als het door volwassenen als normaal ingeschat gebruik zoals zitten op een schommel en glijden op een glijbaan.

Voorzienbaar gebruik is WEL het gebruik dat kinderen er dikwijls normalerwijze van maken. Rechtstaan op een schommel en omhoog klimmen langs een glijbaan zijn voorbeelden van voorzienbaar gebruik.

8 Bordjes

8.1 Wat zijn de verschillende bordjes op een speeltoestel?

Er zijn 3 soorten bordjes mogelijk op speeltoestellen:

- bordjes met naam en adres van de uitbater;
- de alfanumerieke identificatie van de speeltoestellen;
- bordjes met reglementen, algemeen advies en informatie.

Een bord met "gebruik op eigen risico" of iets dergelijks is NIET toegestaan.

8.2 Wat is een alfanumerieke identificatie?

Ieder toestel is voorzien van een identificatie onder de vorm van letters en/of cijfers. Zoals:

- 1,2,3,4,5 of A,B,C,D;
- of S1,S2,S3,G1,G2;
- of iets dergelijks.

8.3 Welke bordjes zijn verplicht?

De uitbater moet op zijn terrein een bordje zetten met zijn coördinaten erop (naam en adres). Dit wordt het aanspreekpunt voor de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie en de ouders. Indien de uitbater geen eigenaar is, dan moet de uitbater er toch zijn coördinaten opzetten. Elk speeltoestel moet voorzien zijn van een bordje met een alfanumerieke identificatie.

8.4 Mag of moet de uitbater zijn telefoonnummer op het bordje zetten?

Het plaatsen van een telefoonnummer op het identificatiebordje is nuttig, maar niet verplicht. De uitbater kan ook een e-mail adres vermelden, maar ook dat is niet verplicht. Het is wel nuttig voor een vlotte en directe communicatie.

8.5 Kan de uitbater op zijn speeltoestel koordjes aan kleding verbieden?

Ja, dat mag. Het zal de uitbater wel een vals gevoel van veiligheid geven omdat niet alle ongevallen met koordjes gebeuren. Maar het blijft een goed idee om de gebruikers van het speeltoestel erop te wijzen dat koordjes ergens kunnen blijven hangen.

8.6 Waar staat het bordje van de uitbater in een school of bij onthaalmoeders?

Een speeltoestel moet volgens de wetgeving voorzien zijn van een bordje dat duidelijk de uitbater identificeert. Dit bordje hoeft echter niet exclusief voor het terrein te zijn. Bij een school kan een bord aan de ingang van de school met de naam van de school volstaan, bij een onthaalmoeder de naam op de bel. Het is belangrijk dat het wel degelijk om de uitbater gaat én dat er geen verwarring kan ontstaan over wie het speeltoestel nu uitbaat.

8.7 In welke taal moet een tekst geschreven zijn?

In de taal van de regio waar de dienst geleverd wordt.

Er mogen meer talen op het bordje staan. Zo kan het nuttig zijn om in sommige buurten de gegevens ook in het Engels of Arabisch op de bordjes te plaatsen. Het gebruik van icoontjes kan ook nuttig zijn.

8.8 Mogen er nog bordjes staan zoals "het bestuur is niet verantwoordelijk voor gebeurlijke ongevallen"?

Neen, dit is niet toegestaan.

9 Logboek

9.1 Moet de uitbater een administratie bijhouden?

Ja, de uitbater moet op de één of de andere manier kunnen aantonen dat hij verscheidene stappen heeft ondernomen om het speelterrein en de toestellen veilig te maken en te houden.

9.2 Is een logboek verplicht?

Het bijhouden van een logboek is niet verplicht. Om te voldoen aan het veiligheidsniveau van de norm met betrekking tot onderhoud is één of andere vorm van logboek echter bijna onontbeerlijk. Het logboek hoeft niet per se op papier, andere informatiedragers kunnen ook gebruikt worden.

Simpele logboeken worden dikwijls samen met de speeltoestellen geleverd. De leverancier kan soms ook een vollediger logboek voorstellen.

10 Meldingsplicht

10.1 Op welke manier moet de uitbater de meldingsplicht vervullen?

De uitbater moet zo snel mogelijk een ernstig ongeval of incident melden bij het Centraal Meldpunt van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie. Hoe hij dat doet is minder belangrijk: per telefoon, per fax, per e-mail, persoonlijk,... Indien de uitbater verzaakt aan de meldingsplicht kan hij worden gesanctioneerd.

Minimum gegevens :

- naam van melder, uitbater, contactpersoon;
- plaats van het speelterrein;
- tijdstip van het incident of ongeval;
- materiele schade, gewonden, doden?;
- beknopte beschrijving: betrokken toestel, ...

10.2 Wie kan melden?

Iedereen : ouders, begeleiders, kinderen, EHBO-post,...

10.3 Wie moet melden?

De uitbater moet steeds melden dat er op zijn speelterrein een ongeval is gebeurd of dat er een situatie zich heeft voorgedaan waarbij een ernstig ongeval had kunnen gebeuren.

Op grote speelterreinen moet de uitbater ervoor zorgen dat hij op de hoogte is van ongevallen. Als hier een EHBO-post aanwezig is, kunnen zij de uitbater op de hoogte brengen.

10.4 Wat moet de uitbater melden, wat niet?

Gebruik hiervoor het gezond verstand. Als de gekwetste naar de dokter of naar het ziekenhuis moet of als er een journalist langs komt voor het ongeval, dan moet de uitbater het ongeval zeker melden.

10.5 Wat is het nut/doel van de meldingsplicht?

De bedoeling van de meldingsplicht is in de eerste plaats NIET om te sanctioneren (strafrechtelijk of burgerrechtelijk). De bedoeling is dat de overheid een beter zicht krijgt op de soorten ongevallen. Eventueel wordt dus een onderzoek ingesteld naar de oorzaken.

Als blijkt dat bepaalde oorzaken regelmatig terugkeren of dat bepaalde toestellen specifieke fundamentele veiligheidsfouten vertonen, dan kan er worden ingegrepen. Voorbeelden zijn een specifieke reglementering en informeren van de uitbaters met dergelijke speeltoestellen.

11 Keuring van de toestellen

11.1 Is een verklaring van overeenstemming met de norm noodzakelijk?

De fabrikanten zijn vrij om hun toestellen al dan niet volgens de norm te maken en te verklaren dat ze eraan voldoen.

Het is een pluspunt voor de koper indien een toestel vergezeld is van een verklaring van de fabrikant dat het speeltoestel voldoet aan de normen of, meer algemeen, aan de veiligheidsvereisten van het KB speeltoestel. Dit is echter niet verplicht.

Een CE-markering kan NIET gelden als een verklaring van overeenstemming met Europese veiligheidsnormen voor speeltoestellen.

11.2 Wat doe je met toestellen die goedgekeurd zijn volgens een oude norm?

Er zijn nog toestellen die werden goedgekeurd via bijvoorbeeld DIN (Duitsland), AFNOR (Frankrijk) of BSI (Verenigd Koninkrijk) normen. De huidige normen wijken af van de vroegere. Het Koninklijk Besluit legt echter een bepaald niveau op.

Toestellen die voldoen aan (oudere) DIN of AFNOR normen zijn niet noodzakelijk onveilig. Per punt dient de afwijking van de oude normen ten opzichte van de nieuwe normen te worden beschouwd (risicoanalyse).

11.3 Wat staat er in de handleiding van een speeltoestel?

Een fabrikant is verplicht om de consument op de hoogte te stellen van gevaren die niet onmiddellijk in te schatten zijn. Dit houdt in dat gegevens zoals valhoogte, benodigde schokdempende eigenschappen van de ondergrond, speciale onderhoudsnoodzakelijkheden en dergelijke dienen te worden vermeld in de handleiding van de fabrikant.

11.4 Mogen speeltoestellen een CE-markering dragen?

Speeltoestellen met een CE markering vallen onder het KB speelgoed en zijn voor privé gebruik. Speeltoestellen mogen de CE markering dragen, als de producent kan aantonen dat dit product ook veilig is voor collectief gebruik, met andere woorden als het product ook voldoet aan de eisen van het KB speeltoestel.

11.5 Kunnen onthaalmoeders of kinderdagverblijven speeltoestellen met een CE-markering plaatsen?

Ja, dat is mogelijk als het een veilig speeltoestel is volgens de wetgeving. Het speeltoestel moet dan bedoeld zijn voor collectief gebruik en de uitbater moet een risicoanalyse uitvoeren en de nodige preventie maatregelen nemen (toezicht, het toestel verankeren, ...).

12 Overheid - keuringsinstellingen

12.1 Worden er preventieve toezichtacties uitgevoerd door de overheid?

Ja, er kunnen onaangekondigde bezoeken plaatsvinden.

12.2 Hoe groot is de kans op een bezoek van een inspecteur?

Er zijn een aantal inspecteurs en diensten speciaal voor de inspectie. Maar eigenlijk zijn er miljoenen inspecteurs. Iedere gebruiker, ouder of medewerker kan steeds melden dat een bepaald speeltoestel gevaarlijk lijkt. Hier wordt steeds gevolg aan gegeven.

12.3 Kunnen er straffen worden gegeven?

Er bestaat een wettelijk kader voor straffen. De bevoegdheden voor inspecteurs en straffen worden geregeld door de bepalingen van de wet van 1994 betreffende de veiligheid van producten en diensten. Ze staan niet expliciet in de KB's.

12.4 Wordt er na elke melding een bezoek gebracht door een inspecteur?

Ja, de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie moet na elke melding een inspectie uitvoeren op het betrokken speeltoestel.

12.5 Kan een bezoek aangevraagd worden door een ouder?

Ja, wanneer er ook een klacht of een melding wordt gedaan. Een bezoek gebeurt bij een vermoeden van onveiligheid.

12.6 Zijn er "erkende" instellingen voor het keuren van speeltoestellen?

Neen, er bestaan geen erkende instellingen voor speeltoestellen en speeltoestellen. Een instelling mag dus geen publiciteit maken met "erkende" instelling voor het keuren van speeltoestellen.

12.7 Wat is een geaccrediteerde instelling?

Een accreditatie gebeurt door een Belgische overheidsinstelling zoals BELAC en houdt in dat een instelling een bepaald kwaliteitsniveau kan garanderen. Een accreditatie kan in principe voor om het even welke dienstverlening gebeuren dus ook voor het controleren van speeltoestellen. Bij twijfel contacteert de uitbater het secretariaat van BELAC om te vragen of de instelling geaccrediteerd is en waarvoor precies.

De uitbater is NIET verplicht om gebruik te maken van dergelijke instellingen.

12.8 Mogen buitenlandse keuringsinstellingen in België speeltoestellen controleren?

Dit is toegelaten want vakbekwaamheid en kennis zijn belangrijk, de nationaliteit niet.

Ook keuringsorganismen uit andere landen van de Europese Unie kunnen geaccrediteerd zijn (dit is op basis van Europese regelgeving). Vraag wel aan het organisme om exact te omschrijven waarvoor ze geaccrediteerd zijn. Laat ook door het organisme exact omschrijven wat er gekeurd wordt!

13 Ondergrond

13.1 Wat is de bedoeling van een valdempende ondergrond?

Als kinderen vallen, kan het dat ze een enkel verstuiken of zelfs een arm breken maar men moet voorkomen dat ze hun nek breken of een ernstig hersenletsel oplopen. Hoe hoger het toestel, hoe dieper kinderen kunnen vallen en hoe "zachter" de ondergrond moet zijn om de schok op te vangen. Hieruit volgt dat in bepaalde gevallen de ondergrond grote valdempende eigenschappen moet hebben.

13.2 Wat is het uitgangspunt voor een valdempende ondergrond?

Tot 60 cm is geen speciale ondergrond nodig. De uitbater vermijdt best zo veel mogelijk asfalt en beton. Tot 1,50 meter valhoogte is een gezonde grasmat een goede ondergrond.

13.3 Wat is de HIC-waarde?

HIC staat voor Head Injury Criterium. Hoe harder de ondergrond hoe meer kans er is op ernstige hoofdletsels. Daarom is het belangrijk om te weten hoe hard de grond is onder de speeltoestellen.

Op het speeltoestel kan dit gemeten worden met een speciaal meettoestel. Dit meet de kans op een hersenletsel en de kans op nekbleesures. Het gaat ervan uit dat een kind zijn nek niet breekt of geen hersenletsel heeft als het van een speeltoestel valt, waar de HIC-waarde voor de ondergrond kleiner is dan 1000.

De HIC-waarde is verschillend voor elke ondergrond. Bij natuurlijk bodemmateriaal kan de HIC-waarde veranderen afhankelijk van het weer, de temperatuur, de intensiteit van het gebruik,... Voor kunststof moet de fabrikant de HIC-waarde meegeven bij het toestel.

13.4 Moet er onder alle schommels zand liggen?

Nee. De ondergrond moet aangepast worden aan de vrije valhoogte. Voor schommels is de valhoogte bijna steeds meer dan 1,00 meter. Dat wil zeggen dat de valzone van schommels uit een schokdempende ondergrond moet bestaan.

13.5 Wat zijn de voor- en nadelen van rubbertegels?

Voordelen:

- relatief weinig en makkelijk onderhoud;
- minder kans op kneuzingen bij het vallen.

Nadelen:

- stroef als men erop wil remmen met als gevolg overbelasting van gewrichten;
- kan brandwonden veroorzaken als kinderen erop vallen of glijden;
- scherpe voorwerpen op deze tegels worden bij het vallen in het lichaam gedrukt en niet in de grond.

13.6 Mag een rubberen ringmat onder een schommel worden gelegd om het uitslijten van de ondergrond tegen te gaan?

In principe kan je elk soort materiaal gebruiken, mits er voldoende valdemping en voldoende onderhoud van de valgrond is. Combinaties moeten altijd worden getest! In combinatie met overige bodemmateriaal kan een rubberen ringmat een grotere valdemping bieden, en uitslijting tegengaan.